

Luk

Chapter 2

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ
Kelampahan nanging ing ing dinten punika, medal dhawuh saking
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1565](#) [G1831](#) [G1378](#) [G3844](#)
- Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην;
Kaisar Augustus, supados-dipun-catheti sadaya ing jagad;
[G2541](#) [G0828](#) [G0583](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3625](#)

Nalika samana Sang Nata Agung Agustus paring dhawuh, supaya wong saindenging karajan agung dicacahake.

- 2 αὕτη ἀπογραφή πρώτη, ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας
punika cacah-jawa ingkang-kapisan, kelampahan nalika-dados-gubernur saking Siria
[G3778](#) [G0582](#) [G4413](#) [G1096](#) [G2230](#) [G3588](#) [G4947](#)
- Κυρηνίου.
Kirénius.
[G2958](#)

Iki cacah-jawa kang kapisan kang dianakake nalika Sang Kirenius jumeneng walinagara ing Siria.

- 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν
Lan sami-tindak sadaya supados-dipun-catheti, piyambak-piyambak dhateng ing
[G2532](#) [G4198](#) [G3956](#) [G0583](#) [G1538](#) [G1519](#) [G3588](#)
- ἑαυτοῦ πόλιν:
piyambakipun kitha:
[G1438](#) [G4172](#)

Wong-wong banjur padha mangkat kabeh arep ndhaftarake, sawiji-wijine menyang ing kuthane dhewe-dhewe.

- 4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέθ,
Minggah nanging ugi Yusuf, saking saking Galiléa saking kitha Nazarèt,
[G0305](#) [G1161](#) [G2532](#) [G2501](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1056](#) [G1537](#) [G4172](#) [G3478](#)
- εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἧτις καλεῖται Βηθλεέμ,
dhateng ing Yudea, dhateng kitha Dawud, ingkang dipun-wastani Bètléhem,
[G1519](#) [G3588](#) [G2449](#) [G1519](#) [G4172](#) [G1138](#) [G3748](#) [G2564](#) [G0965](#)
- διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυὶδ--
amargi ing piyambakipun-punika piyambakipun saking brayat lan turun Dawud--
[G1223](#) [G3588](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3624](#) [G2532](#) [G3965](#) [G1138](#)

Mangkono uga Yusuf iya mangkat saka ing kutha Nasaret tanah Galilea menyang ing tanah Yudea, menyang ing kuthane Sang Prabu Dawud, kang aran Betlehem -- amarga asale saka ing brayat lan tedhake Sang Prabu Dawud

- 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαρτᾶμ, τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ,
supados-dipun-catheti kaliyan Maria, si ingkang-dipun-pacangaken piyambakipun,
[G0583](#) [G4862](#) [G3137](#) [G3588](#) [G3423](#) [G0846](#)
- οὔση ἐγκύω.
ingkang-wonten ngandhut.
[G1510](#) [G1471](#)

supaya didhaftarake bebarengan karo Maryam, pacangane, kang lagi ngandheg.

- 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ,
Kelampahan nanging ing ing piyambakipun-wonten piyambakipun ing-ngriku,
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1563](#)
- ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
sampun-jangkep sadaya dinten kangge nglairaken piyambakipun.
[G4130](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G5088](#) [G0846](#)

Bareng wis tekan kono, Maryam anggone ngandheg wis tekan ing leke,

- 7 καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς, τὸν πρῶτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν
Lan nglairaken sang putra piyambakipun, sang pambarep, lan mbunteli
[G2532](#) [G5088](#) [G3588](#) [G5207](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4416](#) [G2532](#) [G4683](#)
- αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
Panjenenganipun, lan maranaken Panjenenganipun ing padhangan, amargi boten
[G0846](#) [G2532](#) [G0347](#) [G0846](#) [G1722](#) [G5336](#) [G1360](#) [G3756](#)
- ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
wonten kangge-piyambakipun panggenan ing ing panginepan.
[G1510](#) [G0846](#) [G5117](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2646](#)

banjur mbabar Putra kakung, kang pambajeng, nuli digedhong lan diselehake ing pemakanan, sabab ana ing papan panginepan padha ora komanan panggonan.

- 8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρα τῇ αὐτῇ, ἀγραυλοῦντες καὶ
Lan pangen-pangen wonten ing ing tegal ing punika, nginer-ing-ara-ara lan
[G2532](#) [G4166](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5561](#) [G3588](#) [G0846](#) [G0063](#) [G2532](#)
- φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν;
njagi jaga saking dalu ing dhateng peranthan piyambakipun;
[G5442](#) [G5438](#) [G3588](#) [G3571](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4167](#) [G0846](#)

Kacarita ing jajahan kono ana pangon-pangon kang padha nginer ing ara-ara njaga peranthaning kewane.

- 9 καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου
lan malaikat Gusti rawuh dhateng-piyambakipun, lan kamulyan Gusti
[G2532](#) [G0032](#) [G2962](#) [G2186](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1391](#) [G2962](#)
- περιέλαμψεν αὐτοῦς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.
madhangi piyambakipun, lan sami-ajrih ajrih ageng.
[G4034](#) [G0846](#) [G2532](#) [G5399](#) [G5401](#) [G3173](#)

Dumadakan ana malaekating Pangeran jumeneng ing sacedhake sarta padha kasorotan ing cahya kamulyane Pangeran temahan padha wedi banget.

- 10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε;
Lan ngandika dhateng-piyambakipun sang malaikat, Sampun ajrih;
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0032](#) [G3361](#) [G5399](#)
- ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν
mangga-mirsani amargi, kula-nyariyosaken-kabar-kabingahan dhumateng-panjenengan
[G3708](#) [G1063](#) [G2097](#) [G4771](#)
- χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ;
kabingahan ageng, ingkang badhé-wonten sadaya ing umat;
[G5479](#) [G3173](#) [G3748](#) [G1510](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2992](#)

Malaekat mau tumuli ngandika marang wong-wong mau: "Aja padha wedi, lan kowe padha dakwartani kabungahan gedhe, kang bakal tumrah marang sabangsa kabeh:

- 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῶν σήμερον Σωτήρ, ὃς
 bilih sampun-dipun-lairaken kangge-panjenengan dinten-punika Juru-Wilujeng, ingkang
[G3754](#) [G5088](#) [G4771](#) [G4594](#) [G4990](#) [G3739](#)
- ἐστὶν Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυίδ.
 punika Sang-Kristus Gusti, ing kitha Dawud.
[G1510](#) [G5547](#) [G2962](#) [G1722](#) [G4172](#) [G1138](#)

Ing dina iki wis miyos Juru-slametmu, yaiku Sang Kristus, kang jumeneng Gusti, ana ing kuthane Dawud.

- 12 καὶ τοῦτο ὑμῶν <τὸ> σημεῖον: εὐρήσετε
 Lan punika kangge-panjenengan sang pratanda: panjenengan-badhé-manggihaken
[G2532](#) [G3778](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4592](#) [G2147](#)
- βρέφος ἑσπαργανωμένον, καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ.
 jabang-bayi kabuntel, lan mapan ing padhangan.
[G1025](#) [G4683](#) [G2532](#) [G2749](#) [G1722](#) [G5336](#)

Dene kang minangka tengeran marang kowe, mangkene: Kowe bakal mrangguli bayi kagedhong sumeleh ing pamakanan.”

- 13 καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ,
 Lan dumadakan kelampahan kaliyan sang malaikat kathah wadyabala swarga,
[G2532](#) [G1810](#) [G1096](#) [G4862](#) [G3588](#) [G0032](#) [G4128](#) [G4756](#) [G3770](#)
- αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων,
 ngluhuraken dhumateng Gusti-Allah, lan ngandika,
[G0134](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3004](#)

Dumadakan banjur ana balatantra swarga kang akeh banget cacache, kang mbarengi malaekat mau sarta padha memuji marang Gusti Allah, sabdane:

- 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς
 Kamulyan ing swarga-ingkang-luhur kagem-Gusti-Allah, lan ing bumi
[G1391](#) [G1722](#) [G5310](#) [G2316](#) [G2532](#) [G1909](#) [G1093](#)
- εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις, εὐδοκίας!
 tentrem-rahayu ing-antawis tiyang, ingkang-dipun-keparengaken!
[G1515](#) [G1722](#) [G0444](#) [G2107](#)

“Kamulyakna Gusti Allah kang ana ing ngaluhur lan tentrem-rahayu anaa ing bumi, ing antarane manungsa kang dadi renaning panggalihe.”

- 15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ’ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ
 Lan kelampahan, nalika késah saking piyambakipun dhateng ing swarga para
[G2532](#) [G1096](#) [G5613](#) [G0565](#) [G0575](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3588](#)
- ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους,
 malaikat, para pangen-pangen sami-ngandika dhateng satunggal-lan-satunggalipun,
[G0032](#) [G3588](#) [G4166](#) [G2980](#) [G4314](#) [G0240](#)
- Διέλωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο
 Sumangga-kita-mangkat samenika ngantos ngantos Bètléhem, lan ningali sang sabda punika
[G1330](#) [G1211](#) [G2193](#) [G0965](#) [G2532](#) [G3708](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#)
- τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῶν.
 sang ingkang-sampun-kelampahan, ingkang sang Gusti sampun-dipun-tepangaken kita.
[G3588](#) [G1096](#) [G3739](#) [G3588](#) [G2962](#) [G1107](#) [G1473](#)

Kacarita sapengkere para malaekat menyang ing swarga, para pangon mau padha sapocapan mangkene: “Ayo, padha menyang ing Betlehem, ndeleng apa sing wis kalakon ing kana, kaya sing wis dipangandikakake dening Pangeran marang kita.”

- 16 καὶ ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
 Lan rawuh enggal-enggal, lan manggihaken dhumateng ugi Maria lan sang
[G2532](#) [G2064](#) [G4692](#) [G2532](#) [G0429](#) [G3588](#) [G5037](#) [G3137](#) [G2532](#) [G3588](#)
- Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.
 Yusuf, lan sang jabang-bayi, mapan ing ing padhangan.
[G2501](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1025](#) [G2749](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5336](#)

Banjur enggal-enggal mangkat, tumuli ketemu karo Maryam lan Yusuf, apadene Sang Jabang-bayi, kang sumeleh ing pamakanan.

- 17 ἰδόντες δὲ, ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ
 Ningali nanging, sami-nyariyosaken bab sang sabda sang
[G3708](#) [G1161](#) [G1107](#) [G4012](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3588](#)
- λαληθέντος αὐτοῖς, περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
 ingkang-dipun-ngandikakaken dhateng-piyambakipun, bab sang jabang-bayi punika.
[G2980](#) [G0846](#) [G4012](#) [G3588](#) [G3813](#) [G3778](#)

Bareng wus padha nyumurupi, banjur padha nyritakake apa kang wis dipangandikakake tumrap Sang Putra iku.

- 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες, ἐθαύμασαν περὶ τῶν
 Lan sadaya ingkang mireng, sami-gumun bab sang
[G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G2296](#) [G4012](#) [G3588](#)
- λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.
 ingkang-dipun-ngandikakaken dening para pangen-pangen dhateng piyambakipun.
[G2980](#) [G5259](#) [G3588](#) [G4166](#) [G4314](#) [G0846](#)

Kabeh wong kang padha krungu, padha gumun marang critane pangon-pangon mau.

- 19 ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν
 Si nanging Maria sadaya nyimpen sang sabda punika, manggali ing
[G3588](#) [G1161](#) [G3137](#) [G3956](#) [G4933](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#) [G4820](#) [G1722](#)
- τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
 ing manah piyambakipun.
[G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

Nanging Maryam nyathet iku mau kabeh ana ing sajroning atine lan dirasak-rasakake.

- 20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν
 Lan wangsul para pangen-pangen, ngluhuraken lan memuji dhumateng
[G2532](#) [G5290](#) [G3588](#) [G4166](#) [G1392](#) [G2532](#) [G0134](#) [G3588](#)
- Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον,
 Gusti-Allah amargi sadaya ingkang sampun-dipun-mireng lan sampun-dipun-tingali,
[G2316](#) [G1909](#) [G3956](#) [G3739](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3708](#)
- καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
 kados-dené sampun-dipun-ngandikakaken dhateng piyambakipun.
[G2531](#) [G2980](#) [G4314](#) [G0846](#)

Para pangon tumuli padha bali kalawan memuji lan ngluhurake Allah, marga sabarang kang wis dirungu lan wis dideleng, cocog karo kang wis dipangandikakake marang wong-wong mau.

- 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν,
 Lan nalika sampun-jangkep dinten wolu kangge supados-nyunat Panjenenganipun,
[G2532](#) [G3753](#) [G4130](#) [G2250](#) [G3638](#) [G3588](#) [G4059](#) [G0846](#)
- καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ
 lan dipun-paringi-nami ing asma Panjenenganipun Yésus, sang
[G2532](#) [G2564](#) [G3588](#) [G3686](#) [G0846](#) [G2424](#) [G3588](#)
- κληθῆν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι
 ingkang-dipun-wastani dening sang malaikat saderengipun saking dipun-kandhutaken
[G2564](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0032](#) [G4253](#) [G3588](#) [G4815](#)
- αὐτόν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
 Panjenenganipun ing ing guwa-garba.
[G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2836](#)

Bareng wis ganep wolung dina, Sang Timur disupiti lan asmane katetepake Yesus, yaiku asma kang dipangandikakake dening malaekat sadurunge Panjenengane kinandhut ing guwa-garba.

- 22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ
 Lan nalika sampun-jangkep sadaya dinten saking panyucian piyambakipun miturut
[G2532](#) [G3753](#) [G4130](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G2512](#) [G0846](#) [G2596](#)
- τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτόν εἰς Ἱεροσόλυμα,
 sang angger-angger Musa, sami-mbeta Panjenenganipun dhateng Yérusalèm,
[G3588](#) [G3551](#) [G3475](#) [G0321](#) [G0846](#) [G1519](#) [G2414](#)
- παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ,
 supados-dipun-aturaken dhateng Gusti,
[G3936](#) [G3588](#) [G2962](#)

Nalika wis puput dinaning panucene miturut angger-anggere Nabi Musa, Sang Timur banjur kabekta menyang Yerusalem arep dicaosake marang Pangeran,

- 23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου, ὅτι Πᾶν ἄρσεν
 kados-dené sampun-kaserat ing angger-angger Gusti, bilih Saben jaler
[G2531](#) [G1125](#) [G1722](#) [G3551](#) [G2962](#) [G3754](#) [G3956](#) [G0730](#)
- διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται;
 ingkang-mbikak guwa-garba suci kagem Gusti badhé-dipun-sebat;
[G1272](#) [G3388](#) [G0040](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2564](#)

kaya kang katulisan ing angger-anggering Pangeran: "Sakabehing anak lanang pambarep kudu kasucekake kagem Gusti Allah,"

- 24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν
 lan kangge ngaturaken kurban, miturut sang ingkang-dipun-ngandikakaken ing
[G2532](#) [G3588](#) [G1325](#) [G2378](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2046](#) [G1722](#)
- τῷ νόμῳ Κυρίου, ζευγος τρυγόνων, ἧ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.
 sang angger-angger Gusti, sajodho perkutut, utawi kalih anak dara.
[G3588](#) [G3551](#) [G2962](#) [G2201](#) [G5167](#) [G2228](#) [G1417](#) [G3502](#) [G4058](#)

lan padha saos kurban, manut apa kang kadhawahake ana ing angger-anggering Pangeran, arupa manuk deruk sajodho utawa piyik dara loro.

25 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὃ ὄνομα
 Lan mangga-mirsani, tiyang wonten ing Yérusalèm, ingkang namanipun
[G2532](#) [G3708](#) [G0444](#) [G1510](#) [G1722](#) [G2419](#) [G3739](#) [G3686](#)

Συμεών; καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος
 Siméon; lan sang tiyang punika mursid lan mursid, nengga
[G4826](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3778](#) [G1342](#) [G2532](#) [G2126](#) [G4327](#)

παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ' αὐτόν.
 panglipur saking Israèl, lan Roh wonten Suci ing piyambakipun.
[G3874](#) [G3588](#) [G2474](#) [G2532](#) [G4151](#) [G1510](#) [G0040](#) [G1909](#) [G0846](#)

Ing kutha Yerusalem ana sawijining wong jenenge Simeon, wong mursid lan ngabekti marang Allah, kang nganti-anti marang panglipuring Israel sarta kang ingayoman ing Roh Suci.

26 καὶ ἦν αὐτῷ κεκηρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος
 Lan wonten dhumateng-piyambakipun sampun-dipun-wahyoni dening saking Roh
[G2532](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5537](#) [G5259](#) [G3588](#) [G4151](#)

τοῦ Ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν
 sang Suci, boten badhé-ningali pejah saderengipun punapa dèné ningali sang
[G3588](#) [G0040](#) [G3361](#) [G3708](#) [G2288](#) [G4250](#) [G2228](#) [G0302](#) [G3708](#) [G3588](#)

Χριστὸν Κυρίου.
 Sang-Kristus Gusti.
[G5547](#) [G2962](#)

Iku wis piningan wangsit dening Sang Roh Suci, yen bakal ora mati sadurunge ndeleng Sang Kristus, yaiku kang jinebadan dening Pangeran.

27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν; καὶ ἐν τῷ
 Lan rawuh ing sang Roh dhateng ing Padaleman-Suci; lan ing ing
[G2532](#) [G2064](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2411](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#)

εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι
 para-tiyang-sepuh-mbeta para tiyang-sepuh sang jabang-bayi Yésus, kangge nglampahi
[G1521](#) [G3588](#) [G1118](#) [G3588](#) [G3813](#) [G2424](#) [G3588](#) [G4160](#)

αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
 piyambakipun miturut sang ingkang-dipun-adat saking angger-angger bab
[G0846](#) [G2596](#) [G3588](#) [G1480](#) [G3588](#) [G3551](#) [G4012](#)

αὐτοῦ,
 Panjenenganipun,
[G0846](#)

Marga saka pitedahe Sang Roh Suci, Simeon menyang Padaleman Suci. Nalika Gusti Yesus, Sang Timur, dibopong mlebu dening rama ibune, lan bakal katindakake kaya kang wis katamtokake dening angger-anggering Toret,

28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ εὐλόγησεν
 lan piyambakipun nampeni Panjenenganipun ing ing pangkon, lan ngabekti
[G2532](#) [G0846](#) [G1209](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0043](#) [G2532](#) [G2127](#)

τὸν Θεὸν, καὶ εἶπεν,
 dhumateng Gusti-Allah, lan ngandika,
[G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3004](#)

Simeon banjur mbopong Sang Timur kalawan memuji marang Gusti Allah, unjuke:

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ
 Sapunika Panjenengan-nglilani sang abdi Panjenengan, Gusti, miturut ing
[G3568](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1401](#) [G4771](#) [G1203](#) [G2596](#) [G3588](#)
 ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ;
 sabda Panjenengan, ing tentrem-rahayu;
[G4487](#) [G4771](#) [G1722](#) [G1515](#)

“Dhuh, Pangeran, sapunika Paduka marengaken kawula kesah kalayan temrem rahayu, miturut pangandika Paduka,

30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,
 amargi sampun-ningali si mripat kula ing karahayon Panjenengan,
[G3754](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4992](#) [G4771](#)

sabab mripat kawula sampun nyumerepi karahayon peparing Paduka,

31 ὁ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν
 ingkang sampun-Panjenengan-cawisaken ing-ngarsanipun wadana sadaya saking-para
[G3739](#) [G2090](#) [G2596](#) [G4383](#) [G3956](#) [G3588](#)
 λαῶν,
 umat,
[G2992](#)

ingkang sampun Paduka cawisaken women ing sangajenging bangsa sadaya,

32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου,
 pepadhang kangge wahyu para-bangsa, lan kamulyan umat Panjenengan,
[G5457](#) [G1519](#) [G0602](#) [G1484](#) [G2532](#) [G1391](#) [G2992](#) [G4771](#)
 Ἰσραήλ.
 Israèl.
[G2474](#)

inggih punika pepadhang ingkang minangka wedharan tumrap bangsa-bangsa sanes saha ingkang dados kamulyaning umat Paduka, Israel.”

33 καὶ ἦν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ, θαυμάζοντες ἐπὶ
 Lan wonten sang rama Panjenenganipun, lan si ibu, gumun ing
[G2532](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#) [G2296](#) [G1909](#)
 τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.
 ing ingkang-dipun-ngandikakaken bab Panjenenganipun.
[G3588](#) [G2980](#) [G4012](#) [G0846](#)

Rama-ibune kaeraman banget marang kabeh kang diucapake tumrap Panjenengane mau.

34 καὶ εὐλόγησεν αὐτούς Συμεὼν, καὶ εἶπεν πρὸς Μαριάμ τὴν
 Lan ngabekti piyambakipun Siméon, lan ngandika dhateng Maria si
[G2532](#) [G2127](#) [G0846](#) [G4826](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G3137](#) [G3588](#)
 μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοῦ, οὗτος κεῖται εἰς
 ibu Panjenenganipun, Mangga-mirsani, Panjenenganipun-punika dipun-tètakaken kangge
[G3384](#) [G0846](#) [G3708](#) [G3778](#) [G2749](#) [G1519](#)
 πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον
 dhawah lan wungu kathah-tiyang ing sang Israèl, lan kangge pratanda
[G4431](#) [G2532](#) [G0386](#) [G4183](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2474](#) [G2532](#) [G1519](#) [G4592](#)

ἀντιλεγόμενον;
 ingkang-dipun-lawan;
[G0483](#)

Simeon banjur mberkahi lan calathu marang Maryam, kang ibu: "Lah iki wis pinasthi dadi marganing tiba lan tangine wong ing Israel pirang-pirang, lan dadi tetengeran kang bakal nukulake padudon

- 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελύσεται ῥομφαία;
lan panjenengan ugi piyambak ing nyawa badhé-dipun-nembus pedhang;
[G2532](#) [G4771](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5590](#) [G1330](#) [G4501](#)
- ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.
supados dèné kabikak saking kathah manah pangangen-angen.
[G3704](#) [G0302](#) [G0601](#) [G1537](#) [G4183](#) [G2588](#) [G1261](#)

-- lan atimu dhewe bakal katuwek ing pedhang -- supaya kalairna pikiraning atine wong akeh."

- 36 Καὶ ἦν Ἄννα, προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἰσὴρ.
Lan wonten Hana, nabi-èstri, putri Fanuèl, saking suku Asyèr.
[G2532](#) [G1510](#) [G0451](#) [G4398](#) [G2364](#) [G5323](#) [G1537](#) [G5443](#) [G0768](#)
- αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς
Piyambakipun sampun-sepuh ing dinten kathah, sampun-gesang kaliyan guru-laki
[G3778](#) [G4260](#) [G1722](#) [G2250](#) [G4183](#) [G2198](#) [G3326](#) [G0435](#)
- ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς,
taun pitu saking ing keprawan piyambakipun,
[G2094](#) [G2033](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3932](#) [G0846](#)

Lan maneh ing kono iya ana nabi wadon, jenenge Hana, anake Fanuel, saka taler Asyer, wis tuwa banget. Sawise omah-omah banjur urip bebarengan karo bojone pitung tahun,

- 37 καὶ αὕτη χήρα, ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἧ οὐκ
lan piyambakipun randha, ngantos taun wolungdasa sekawan, ingkang boten
[G2532](#) [G0846](#) [G5503](#) [G2193](#) [G2094](#) [G3589](#) [G5064](#) [G3739](#) [G3756](#)
- ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ, νηστείας καὶ δεήσεων λατρεύουσα νύκτα
késah-saking saking Padaleman-Suci, kanthi-pasa lan pandonga ngabekti dalu
[G0868](#) [G3588](#) [G2411](#) [G3521](#) [G2532](#) [G1162](#) [G3000](#) [G3571](#)
- καὶ ἡμέραν.
lan rina.
[G2532](#) [G2250](#)

lan saiki wis randha, kang umure wolung puluh papat taun. Ora mengeng saka ing Padaleman Suci, rina wengi anggong ngabekti kalawan pasa lan nedonga.

- 38 καὶ αὕτη τῆ ὥρα ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ
Lan dhumateng-piyambakipun ing wekdal rawuh, saos-sokur dhateng
[G2532](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5610](#) [G2186](#) [G0437](#) [G3588](#)
- Θεῷ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, πᾶσιν τοῖς
Gusti-Allah, lan ngandika bab Panjenenganipun, dhateng-sadaya ingkang
[G2316](#) [G2532](#) [G2980](#) [G4012](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#)
- προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.
nengga pangentasan Yérusalèm.
[G4327](#) [G3085](#) [G2419](#)

Nalika iku dheweke iya mrono lan ngunjukake panuwun marang Gusti Allah, sarta nyaritakake bab Sang Timur mau marang sakabehing wong kang padha nganti-anti marang pangluwarane Yerusalem.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου,
 Lan nalika sampun-rampung sadaya sang miturut sang angger-angger Gusti,
[G2532](#) [G5613](#) [G5055](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2962](#)

ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς πόλιν ἑαυτῶν, Ναζαρέθ.
 wangsul dhateng ing Galiléa, dhateng kitha piyambakipun, Nazarèt.
[G1994](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1056](#) [G1519](#) [G4172](#) [G1438](#) [G3478](#)

| Sawise ngrampungake kabeh kang kudu dilakoni miturut angger-anggere Pangeran, banjur padha mulih menyang ing kutha panggonane, yaiku ing Nasaret ing tanah Galilea.

40 Τὸ δὲ παιδίον ἤρξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο, πληρούμενον
 Dèné-sang nanging jabang-bayi saya-ageng lan saya-kuwat, kapenuhan
[G3588](#) [G1161](#) [G3813](#) [G0837](#) [G2532](#) [G2901](#) [G4137](#)

σοφία, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ’ αὐτό.
 kawicaksanan, lan sih-rahmat Allah wonten ing Panjenenganipun.
[G4678](#) [G2532](#) [G5485](#) [G2316](#) [G1510](#) [G1909](#) [G0846](#)

| Sang Putra mau mindhak-mindhak agenge, lan dadi santosa, kapenuhan ing kawicaksanan sarta sinungan ing sih-kanugrahaning Allah.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ’ ἔτος εἰς
 Lan sami-tindak para tiyang-sepuh Panjenenganipun saben taun dhateng
[G2532](#) [G4198](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G2596](#) [G2094](#) [G1519](#)

Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.
 Yérusalèm ing riyaya saking Paskah.
[G2419](#) [G3588](#) [G1859](#) [G3588](#) [G3957](#)

| Ing saben taun samangsa riyaya Paskah, rama-ibune Gusti Yesus menyang ing Yerusalem.

42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν, κατὰ
 Lan nalika sampun-dados taun kalihwelas, sami-minggah piyambakipun, miturut
[G2532](#) [G3753](#) [G1096](#) [G2094](#) [G1427](#) [G0305](#) [G0846](#) [G2596](#)

τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,
 sang adat saking riyaya,
[G3588](#) [G1485](#) [G3588](#) [G1859](#)

| Bareng Gusti Yesus wis yuswa rolas taun, padha menyang Yerusalem kaya adate yen pinuju dina gedhe iku.

43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς,
 lan sasampunipun-rampung sadaya dinten, ing ing wangsul piyambakipun,
[G2532](#) [G5048](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5290](#) [G0846](#)

ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ
 tetep Gusti-Yésus sang putra ing Yérusalèm. Lan boten mangertosi para
[G5278](#) [G2424](#) [G3588](#) [G3816](#) [G1722](#) [G2419](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1097](#) [G3588](#)

γονεῖς αὐτοῦ.
 tiyang-sepuh Panjenenganipun.
[G1118](#) [G0846](#)

| Salebare pahargyan, nalika padha mulih, Gusti Yesus kantun ana ing Yerusalem, rama-ibune ora sumurup.

- 44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἦλθον ἡμέρας
 Nganggep nanging Panjenenganipun wonten ing ing rombongan, rawuh dinten
[G3543](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4923](#) [G2064](#) [G2250](#)
- ὁδὸν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν, καὶ
 lampahan, lan sami-madosi Panjenenganipun ing-antawis ing sanak-saderek, lan
[G3598](#) [G2532](#) [G0327](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4773](#) [G2532](#)
- τοῖς γνωστοῖς;
 ing tepangan:
[G3588](#) [G1110](#)

Sarehne dikira yen Panjenengane awor karo wong-wong sing padha mulih tunggal dalan, mulane padha mbacutake lakune nganti sadina, banjur padha nggoleki Panjenengane ana ing antarane para sanak kadang lan para pitepungane.

- 45 καὶ μὴ εὐρόντες, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀναζητοῦντες
 lan boten manggihaken, wangsul dhateng Yérusalèm, madosi
[G2532](#) [G3361](#) [G2147](#) [G5290](#) [G1519](#) [G2419](#) [G0327](#)
- αὐτόν.
 Panjenenganipun.
[G0846](#)

Bareng ora ketemu, banjur padha bali menyang Yerusalem karo nggoleki terus.

- 46 καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς, εὖρον αὐτὸν ἐν
 Lan kelampahan sasampunipun dinten tiga, manggihaken Panjenenganipun ing
[G2532](#) [G1096](#) [G3326](#) [G2250](#) [G5140](#) [G2147](#) [G0846](#) [G1722](#)
- τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ
 sang Padaleman-Suci, lenggah ing satengah saking-para guru, lan
[G3588](#) [G2411](#) [G2516](#) [G1722](#) [G3319](#) [G3588](#) [G1320](#) [G2532](#)
- ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς.
 midhangetaken piyambakipun lan ndangu piyambakipun.
[G0191](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1905](#) [G0846](#)

Kacarita sawise telung dina ketemu ana ing Padaleman Suci lagi lenggah ana ing satengahe para alim-ulama, mirengake piwulange, sarta tetaken.

- 47 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ
 Gumun nanging sadaya ingkang midhangetaken Panjenenganipun ing ing
[G1839](#) [G1161](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#)
- συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσειςιν αὐτοῦ.
 pangertosan lan ing wangsulan Panjenenganipun.
[G4907](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0612](#) [G0846](#)

Kabeh wong kang ngrungokake pangandikane padha kaeraman marang kapinterane lan wangsulane.

48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
 Lan ningali Panjenenganipun, kaget, lan ngandika dhateng Panjenenganipun
[G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G1605](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#)

ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Τέκνον τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως?
 si ibu Panjenenganipun, Putra kenging–menapa Panjenengan–damel kita mekaten?
[G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G5043](#) [G5101](#) [G4160](#) [G1473](#) [G3779](#)

ἰδοῦ, ὁ πατήρ σου καγῶ, ὀδυνώμενοι, ἐζητοῦμέν
 Mangga–mirsani, sang rama Panjenengan lan–kula, prihatos, sami–madosi
[G3708](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G2504](#) [G3600](#) [G2212](#)

σε.
 Panjenengan.
[G4771](#)

Bareng rama-ibune weruh padha njenger. Kang ibu banjur calathu marang Panjenengane: “Angger, yagene Kowe kok mangkono marang aku. Bapakmu lan aku padha nggoleki Kowe kalawan susah.”

49 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με?
 Lan ngandika dhateng piyambakipun, Kenging–menapa bilih sami–madosi Kula?
[G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G5101](#) [G3754](#) [G2212](#) [G1473](#)

οὐκ ἤδείτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναί
 Punapa–boten mangertos bilih ing ing–perkawis saking Rama Kula kedah wonten
[G3756](#) [G1492](#) [G3754](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G1163](#) [G1510](#)

με?
 Kula?
[G1473](#)

Ature marang rama-ibune: “Punapaa dene panjenengan madosi Kula? Panjenengan punapa boten mirsa, bilih Kula kawajiban wonten ing dalemipun Rama Kula?”

50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν
 Lan piyambakipun boten mangertosi sang sabda ingkang sampun–dipun–ngandikakaken
[G2532](#) [G0846](#) [G3756](#) [G4920](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3739](#) [G2980](#)

αὐτοῖς.
 dhateng–piyambakipun.
[G0846](#)

Rama-ibune padha ora nyandhak marang apa kang dipangandikakake iku.

51 καὶ κατέβη μετ’ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν
 Lan mandhap kaliyan piyambakipun lan rawuh dhateng Nazarèt, lan wonten
[G2532](#) [G2597](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3478](#) [G2532](#) [G1510](#)

ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει
 sumuyud dhateng–piyambakipun. Lan si ibu Panjenenganipun nyimpen
[G5293](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G1301](#)

πάντα τὰ ῥήματα <ταῦτα> ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
 sadaya sang sabda <punika> ing ing manah piyambakipun.
[G3956](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

Panjenengane banjur kondur bebarengan karo kang rama lan kang ibu menyang ing Nasaret; sabanjure Panjenengane lestantun kaemong dening rama-ibune. Dene kang ibu nyathet prakara iku mau kabeh ana ing sajroning atine.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ, καὶ
 Lan Gusti-Yésus saya-majeng ing ing kawicaksanan lan yuswa, lan
[G2532](#) [G2424](#) [G4298](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4678](#) [G2532](#) [G2244](#) [G2532](#)
 χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.
 sih-rahmat kaliyan Gusti-Allah lan tiyang.
[G5485](#) [G3844](#) [G2316](#) [G2532](#) [G0444](#)

| Kacarita Gusti Yesus saya mindhak ageng, lan saya mindhak kawicaksanane apadene saya wuwuh antuk sihing Allah lan manungsa.